

Drie insidente

Drie onlangse insidente in my lewe het tot interessante insigte gelei.

Die eerste een het plaasgevind op 'n Donderdagnmiddag. Op pad terug van die dorp af het ek vir my 'n boksie gebraaide rys gekoop by een van my gunsteling eetplekke. 'n Kwartier later sit ek toe in my nuwe sitkamer en kyk “Very Bad Things” – met my mengsel van gebraaide rys, groente, garnale en 'n eier wat in tee gekook is, gereed om verorber te word. Dit moet genoem word dat hierdie een van my gunsteling Taiwannese disse is. Siende dat ek honger was van die rondryery die hele oggend, het ek die eerste paar happe met deernis geniet. Al kouend wou ek toe, vir net 'n oomblik, die boksie neersit op die swart skinkbord voor my. Omdat my oë gefokus was op Cameron Diaz – en ek is nie eens 'n fan nie! – het ek nie die riskante posisie van die skinkbord op die rand van die koffietafel opgemerk nie.

Die volgende oomblik gebeur dit. Die skinkbord hel oor, en ek sit skielik met warm, vars gebraaide rys op my plakkies, tussen my tone, en natuurlik, op die vloer. Geskok en verslae het ek my ooglede toegevou, meer in ontkenning van wat gebeur het as vir die gewone kontemplasie.

Vir 'n oomblik het ek myself verbeel dat dit net 'n verwronge nagmerrie was, dat dit nie werklik gebeur het nie, dat ek my oë gaan oopmaak en sal voortgaan om my rys met groente en garnale te geniet soos net 'n honger man kan. Maar ek moes die harde realiteit in die gesig staar dat my lewe nie 'n fiktiewe verhaal is nie. Ek moes myself forseer om op te staan, die garnale van my plakkies af te skud, en voort te gaan met my lewe.

Na 'n paar minute het ek voldoende herstel van die skok om te besef ek kon myself kompenseer deur by die Seven Eleven 'n boks Garlic Chicken Gratin en 'n halfdosyn vleiskluitjies te gaan koop. Op pad na die kafee het ek probeer om die legkaart van verkeerde aksies inmekaar te pas wat gelei het tot die rampspoedige Gebraaide Rys Episode. Die

koffietafel waarop die skinkbord gerus het was oorlaai met gemors, so die skinkbord kon nie behoorlik inpas nie; die tafel was te ver van my stoel af; ek het nie gekyk wat ek doen nie; en die alomteenwoordige waaier was in die stilte besig om op alles te blaas wat kon oorhel.

Twintig minute later was ek terug in my sitkamer met twee pakke kafeekos (’n jammerlike substituuat vir vars gebraaide rys), en ’n waardevolle nuwe insig om die hele insident minder onaangenaam te maak. Ek het gereken dat sommige faktore bevorderlik is vir ’n toestand waar iets *verkeerd* kan loop in jou lewe (in hierdie geval hoofsaaklik die oorvol koffietafel), en aan die ander kant, dat sekere faktore bevorderlik is vir ’n toestand waar dinge *reg* kan verloop (’n skoon koffietafel sou ’n fantastiese voorbeeld gewees het).

Vir die rekord kan ek ook noem dat ek diep beïndruk was – dalk om akademiese redes – deur my opregte afgryse oor die sig van gebraaide rys op my vloer, in stede van op pad na my leë maag.

* * *

Die tweede insident het plaasgevind ’n paar dae later, met die Gebraaide Rys Episode geklassifiseer en weggepak as ’n oorleefbare gebeurtenis.

Soos ek besig was om my nuwe woonstel te verken, ontdek ek ’n stoorplek in die plafon tussen die sitkamer en die badkamer. Hierdie spasie, het ek gevind na verdere ondersoek, kon bereik word vanaf ’n klein, gedeeltelik versteekte deurtjie in die spaarkamer. Ek trek toe ’n plastiekstoeltjie nader, maak die deurtjie oop, en bespied die donker, bedompige ruimte. Ou klere, ’n hoed met ’n veer in, ’n nuwerige swart aktetas, en verskeie ander bewyse van vorige menslike bewoning van die woonstel het die spasie opgevol. Net toe ek effens teleurgesteld van die stoeltjie wou afklim – behalwe natuurlik vir die aktetas – sien ek ’n liggie wat vaag aan-af, aan-af skyn teen die oorkantse muur. Ek dog toe dit mag dalk ’n juweel wees wat lig weerkaats, en ek steek toe my hand verder die donkerte binne.

Die item was egter steeds buite my bereik. Ek trek myself toe halflyf in, en leun op 'n hoop swart sakke om nader te kom. Dié keer kon ek dit net-net raak met die punte van my vingers. Dat ek moontlik op iets van waarde afgekom het was duidelik, en ek besluit toe om myself heeltemal in te trek, met net my voete wat nog by die spasie uithang. Rustend op vele jare se gemors, gryp ek toe na die item.

Die noodlot was egter op my spoor. Soos ek die item – wat teen dié tyd 'n amper demoniese rooi skynsel begin kry het – probeer nader trek, kraak die plafon onder my gewig. Ek onthou dat ek 'n algemene, huishoudelike vloekwoord geuiter het. Ek onthou 'n helder, flitsende lig. Die volgende oomblik trek die swaartekrag my, 'n klomp swart sakke, die aktetas, en 'n portret van twee Chinese minnaars af, na wat ek veronderstel het die kort gang se vloer sal wees.

Ek was steeds aan die skree, met 'n swart sak onder die een arm, en die twee Chinese minnaars onder die ander, toe ek te lande kom op 'n lappie sagte groen gras. 'n Waterval, nie ver van my af nie, het 'n kalm ritme gekabbel oor die rotse. Ek was uit die aard van die saak verbysterd. Vir enkele oomblikke het ek net rondom my gestaar, terwyl ek stof uit my oë probeer knip het. Toe staan ek op, sit die twee minnaars teen 'n boom, en stap af in die rigting van die waterval.

Geen fantasie kon my voorberei vir wat ek die volgende oomblik aanskou het nie. Daar, onder die waterval, met lywe soos mitiese Griekse godinne, was 'n halfdosyn beeldskone jong vrouens! Toe hulle my sien – vanwaar ek agter 'n bos vir hulle gestaan en loer het – wuif hulle vir my terwyl hulle vrolik giggel, sonder om eens vir 'n oomblik hand oor boesem te slaan ...

Oukei, nie regtig nie. My tuimeling na benede het geëindig in 'n boom, in wat ek gou genoeg geïdentifiseer het as *Hai Feng Gong Yuan* (Seewind Park), 'n paar blokke van my nuwe woonstel af. Die binnekant van die boom was gevorm soos 'n tregter, wat 'n baie gelukkige toeval was. Ek sit toe vir 'n oomblik in die middel van die boom op 'n plek wat, snaaks genoeg, amper

soos 'n troon gelyk het. Nadat ek my gedagtes agtermekaar gekry het, het ek afgespring grond toe.

Ek het die paar omstanders, meestal ou Chinese oorlogsveterane, met groot waardigheid gegroet – ek het ontdek ek het die hoed met die veer op my kop gehad, so ek het dié so effens gelig. Soos ek toe terugstap na my woonstel toe, kom die vreemdste gedagte by my op: Kon dit wees dat die takke van die boom nie gevul was met blare nie, maar met rolletjies NT\$1000-note? 'n Terugblik na die Gebraaide Rys Episode herinner my toe daaraan dat my lewe nie 'n fiktiewe verhaal is nie.

Tog, die moontlikheid was genoeg om my in my spoor te stop. Ek haas myself toe terug na die boom en gryp na die naaste tak. Daar, tot my groot konsternasie, sien ek dit: varsgedrukte NT\$1000-note!

Natuurlik stop ek toe my sakke vol “blare”, en gelukkig het ek die aktetas ook daar gehad, wat ek toe ook volstop. 'n Bietjie meer agterdogtig oor die ou Chinese here, het ek so 'n vinnige kyk in hulle rigting gewaag. Besig om stukke uit die Anale van Confucius aan mekaar te resiteer, het hulle hul nie aan my gesteur nie. Meer as dit, niemand in die omgewing het geblyk bewus te wees van die spesiale boom nie!

Met note wat uit my sakke peul, onder by my hemp uitval, en nog 'n paar wat onder my hoed uitloer, stap ek toe weer terug huis toe. Halfpad onthou ek dat ek nie my sleutels by my het nie, siende dat ek in die boom geëindig het op die mees onortodokse wyse. Toe ek by my woonstel aankom, het die deur egter vanself oopgegaan, asof dit geaktiveer was deur my naderende voetstappe. Veilig tuis, trek ek toe oombliklik my hemp uit, en stamp in die proses per ongeluk my hoed af.

Die skouspel van geld wat die hele wêreld rondweef soos skoenlappers in 'n tropiese tuin, het my skoon bewerig gemaak van geluk. Ek het vinnig 'n paar glasies groen tee weggeslaan, en begin toe die note bymekaarmaak. 'n Halfuur later skryf ek die nommer “87,000” op 'n onoorgemaakte telefoonrekening. “Ek moet teruggaan,” sê ek toe hardop, en begin soek na my hemp en my hoed.

Teen die tyd wat die son die vuil water begin trek het uit die slote langs die pad, was ek halfweg tussen een en twee miljoen NT dollar. My dag was definitief besig om ongekende vlakke van vooruitstrewendheid te bereik!

Kort na my laaste lopie na die boom het ek egter 'n onaangename sensasie ervaar. Ek het skielik besef ek ken nie my eie naam nie. Ek wou die unieke aard van die dag amptelik maak met 'n klein toesprake, maar ek kom toe nie verder nie as, “Wel, uhm ... Watsenaam ...” Terwyl ek so in my sitkamer staan en name uitprobeer, stimuleer hongeryne toe 'n ander ontstellende gedagte. Ek het nie 'n idee van watse tipe pizza ek hou nie! 'n Vae bewussyn dat ek al voorheen aan sulke onkunde gely het, was geensins bevorderlik vir 'n goeie gemoed nie. Die situasie het nog erger geraak toe ek skielik besef ek het geen idee waar ek vandaan kom nie – Amerika ... Egipte ... Swede?! Ek het gestaar na die foto's teen die muur in die hoop dat dit sentiment sal loswikkell, en miskien 'n idee van my identiteit en waar ek hoort, sal inspireer.

Toe, uit die bloute, tref dit my soos 'n ton vrot kool: Ek het 'n byna onuitputlike voorraad finansiële hulpbronne! Ek kon 'n bietjie pret hê! Wat maak dit saak dat ek onseker was oor 'n paar administratiewe sakies?!

Mense sal soms verwys in hulle staaltjies na “van die beste tye van my lewe”. Oor die volgende paar dae het ek ervaar wat hulle bedoel. Ek het vir myself 'n naam uitgedink, en 'n storie gefabriseer oor 'n jeug in lekker plekke soos New York en Parys. Ek het nuwe klere gekoop. Die paar hare wat ek oorhet op my kop, het ek laat opdoen in 'n deftige styl. Ek het selfs liefdesballades in 'n karaoke bar probeer sing saam met vriendelike en skraps geklede jong dames. Pizza was in oorvloed genuttig, hoewel ek 'n hele paar moes uitprobeer voor ek besef het ek is 'n Super Deluxe-ou.

Na 'n paar dae van ononderbreekte fuiwery en uitspattigheid het ek begin kalmeer. Ek was egter steeds hoogs tevrede met die verhoogde kwaliteit van my nuwe bestaan.

* * *

Dit was tydens hierdie tyd wat die derde insident plaasgevind het.

Ek was besig om uitdrukkingloos te staar na my televisiestel, met die klank afgedraai om nie my gevoel van tevredenheid te versteur nie. So moes ek al 'n geruime tyd gesit het, want die weeklaag van die gebreekte deurklokkie het my verskrik laat opspring. Ek het 'n wit frokkie oor my kaal bolyf getrek, en die deur oopgemaak.

Die man op my deurmat het ek herken as 'n wese van 'n ander planeet nog voor hy sy orale opening oopgemaak het. Oor sy skouers was gedrapeer 'n groen toga met pragtige goue patrone, en sy voete het gelyk soos ysskaatse uit die negentientwintigs. Hy't 'n paar deurmekaar klossies hare gehad op wat beskryf kon word as sy bolip, en 'n soortgelyke hoeveelheid hare op sy kop. Hy't sy poot uitgesteek – dit het nie gelyk soos 'n menslike hand nie, en ek dit geskud. Toe maak hy 'n gebaar asof hy beleefd toestemming vra om my woning te betree; ek wys toe met 'n soortgelyke gebaar vir hom om in te kom.

Na ons 'n bietjie vars groen tee geniet het (natuurlik van 'n baie hoër gehalte as die soort wat ek altyd by die Seven Eleven gekoop het), het ek hom gevra na die rede vir sy besoek aan ons planeet. In perfekte Afrikaans antwoord hy toe dat hy op 'n sending is. Sy opdrag was om menslike lewe te kom ondersoek op die planeet Aarde: hoe ons leef, hoe ons funksioneer, hoe ons oor die weg kom met mekaar, hoe ons daarin slaag om so geordend te bly, en hoe ons daarin slaag om ons lewens te leef in oënskylike tevredenheid in ag genome die feite van die kosmos.

Ek het geantwoord dat hy nie bedrieg moet word deur die voorkoms van dinge nie. Baie mense, het ek hom verseker, verkies die lewe minder geordend. Verder het ek hom ingelig dat baie mense nie hulle lewens slyt in tevredenheid nie, maar eerder in angstige verwarring. Dit het my gas ontstel. Ek het vir hom 'n sigaret aangesteek en na hom uitgehou, en toe sy glas opgevol.

Die man het verbasend vinnig klaargespeel met die sigaret, vir 'n paar oomblikke gestaar na die versameling ornamente op my koffietafel, en nadat hy 'n blik gewerp het in die rigting van die foto's teen my muur, het hy weer begin praat. Hy't gesê dat hy 'n kursus gedoen het op sy planeet oor Oorlewing in Moderne Aardbeskawings; dat hy selfs 'n handleiding saamgebring het. Hy het ook lesings bygewoon oor meer abstrakte onderwerpe soos "Identiteit", "Toewyding", en 'n "Sin vir Plek".

Hy't my verder vertel dat die leiers van sy planeet – geleerde wesens het hy my verseker – hom ingelig het dat hy 'n man hier sal ontmoet, kort na hy gearriveer het, wat hom 'n paar instruksies sal gee oor hoe om "in te pas". Sy tuig het hom blykbaar afgelaai in 'n park nie te ver van hier nie, en 'n paar bejaarde here het in die rigting van my woonstel gewys. Kon ek die akkuraatheid van die dinge bevestig wat hy in sy lesings geleer het, het hy my gevra met diepe erns in sy oë, en kon ek dalk vir hom 'n paar wenke gee.

Ek het nagedink oor my ervaringe van die vorige paar dae, oor die feit dat ek steeds nie geweet het wat my werklike naam is nie, en dat ek steeds nie seker was oor waar ek vandaan kom en waar ek inpas nie. Wat ek wél geweet het, was dat die lewe veel meer genotvol was met ordentlike finansiële hulpbronne! Nie net kon ek al my fisiese behoeftes bevredig op 'n daaglikse basis nie, maar toe ek 'n maagpyn gehad het 'n paar dae vroeër, het ek na die beste hospitaal in die stad gegaan. (Dit is waar dat my vreemde voorkoms aanvanklik die mense effens onrustig gemaak het – ek het op daai stadium vir 'n paar dae al nie geskeer nie, maar nadat ek vir hulle my aktetas vol varsgeplukte geld gewys het, het hulle baie vriendeliker geraak. Om die waarheid te sê, die verpleegsters het gewikkel geraak in wat maklik beskryf kan word as 'n vuisgeveg met die dokters vir die voorreg om my te versorg.) Ek kyk toe na die vreemde wese in my sitkamer, wat op daai stadium skynbaar diep in gedagte was, en let toe op hoe die buitengewone kurwes van sy oorgewig lyf beklemtoon is deur sy styfpassende helder oranje kostuum – sy toga het teen hierdie tyd agter die deur gehang. Die klossies

hare op sy bolip, langs die kant van sy gesig, en op sy onderontwikkelde ken, het my herinner aan my eie voorkoms enkele dae vroeër. Om die waarheid te sê, sy hele voorkoms het bygedra tot my deernisvolle gevoel jeens hom.

Toe kyk ek hom reguit in sy effense hartseer oë, haal diep asem en sê, “Meneer die Wese, ek moet jou teleurstel. Ek weet nie veel van die abstrakte konsep van identiteit, of oor mens se plek in die wêreld nie. Wat ek wel weet, is dat as jy reguit terugloop na daai park toe, jy op ’n boom sal afkom wat lyk soos ’n tregter. Jy mag dalk die meer algemene aardse tipe blaar verwag op die takke, maar hierdie boom is uniek. Dit groei geld! Nou, maak ’n paar sakke vol met van hierdie geld – maak seker jy vat genoeg! Gaan dan na die naaste hotel toe, en kry vir jou ’n kamer. Kyk in jou eie handleiding oor waar om kos en ander items te koop.

“Kies ’n naam uit ’n tydskrif,” het ek voortgegaan, “en maak dit jou eie. Dink ’n storie uit oor waar jy vandaan kom ... jy kan sê jy’s van die buitenste ruim, maar mense neem dit nie meer ernstig op nie. Sê jy’s van die Balkan,” was my voorstel, “of van Noord-Ierland of Arizona of so ’n plek.

“Die geld, so’t ek onlangs ontdek Meneer die Wese, sal die sukses van jou sending verseker, maak nie saak wie jy is, waar jy vandaan kom, of wat jy vir ander vertel wie jy is of waar jy vandaan kom nie.”

Ek het geskuif tot op die rand van my stoel, en asof die wese die erns verstaan het van wat ek volgende wou sê, doen hy toe dieselfde. “Onthou!” het ek uitgeroep. Die wese se oë het verdubbel in grootte. “Maak seker jy’t altyd voldoende kapitaal!” Om die belangrikheid van my advies te beklemtoon, begin ek toe ’n onsigbare plank te hamer met ’n denkbeeldige stuk gereedskap in my gebalde vuus. “Dis die goue reël wat jy nooit mag ignoreer, vergeet of onderskat nie! Maak seker jou sakke is altyd gelaai!”

Die wese het begin rondskuif in sy stoel, en ek reik toe maar na die bottel tee. Ons drink toe nog ’n glasië in stilte, en ek stap toe na die kombuis om ’n paar vullissakke te gaan haal. Toe ek terugkom in die sitkamer het hy reeds opgestaan. Hy

neem toe die sakke, en skud my hand. Ek maak toe weer die deur oop, en hy verdwyn by die trappe af. Enkele minute nadat ek weer op my stoel gaan sit het, het ek in 'n diep slaap erval.

Dit dan, was die derde insident wat my huidige gedagtes beïnvloed het oor sekere aangeleenthede.

Dit moet seker ook genoem word dat ek, wat ek gewéét het my regte naam is, gemompel het die oomblik toe ek wakker word. Niks kon my egter voorberei vir die volgende skok nie. Ek het fluit-fluit afgestap Seewind Park toe, met my leë aktetas swaaiend in die lug, en die hoed met die veer in bo-op my kop. Werklike, organiese, vuilgroen blare op die takke van die magiese tregterboom het my lam in die knieë gemaak. 'n Mens kan amper sê dit het my meer ontstel as die skouspel van vars gebraaide rys op my stowwerige vloer.

(Donderdag 2 Oktober 2003)

NOTA:

HIERDIE DOKUMENT BEVAT TEKS UIT
DERTIEN MINUTE OP 'N SATERDAGAAND
DEUR BRAND SMIT.

VIR MEER INLIGTING, BESOEK ASSEBLIEF
BRANDSMIT.NET

JY IS WELKOM OM KOPIEË VAN HIERDIE
DOKUMENT TE VERSPREI SOLANK DIE INHOUD
ONVERANDERD BLY.

© 2015 BAREND J. L. SMIT